

REMISSYTTRANDE

2025-11-06

FRA beteckning

Dnr 2025FRA1733-3

Försvarsdepartementet

Er handläggare

FRA handläggare

Malva Neander Tordai

Ert datum

2025-08-07

FRA föreg. datum

Er beteckning

Fö2025/01190

FRA föreg. beteckning

Betänkandet Redo! En utredning om personalförsörjningen av det militära försvaret (SOU 2025:86)

(1 bilaga)

Försvarets radioanstalt (FRA) har – från de utgångspunkter myndigheten har att beakta – följande synpunkter på betänkandet.

FRA vill inledningsvis föra fram följande. Utredningen behandlar personalförsörjningen av det militära försvaret. Parallellt med utredningen har det pågått en annan utredning om personalförsörjningen av det civila försvaret.¹ Den nu aktuella utredningen behandlar således inte frågor som rör personalförsörjningen av det civila försvaret.² FRA ser en risk med denna uppdelning när det kommer till personalförsörjning eftersom det redan råder konkurrens om personal inom totalförsvaret.

Av 1 § tredje stycket lagen (1992:1403) om totalförsvaret och höjd beredskap framgår att totalförsvaret består av militär verksamhet (militärt försvar) och civil verksamhet (civilt försvar). FRA har i tidigare remissyttrande konstaterat att militär verksamhet huvudsakligen bedrivs inom Försvarsmakten, men att det även kan förekomma att andra myndigheter och aktörer gör det, se FRA:s remissyttrande avseende betänkandet Plikten kallar!. Utöver Försvarsmakten löser bl.a. FRA uppdrag inom det militära försvaret.³

¹ Se Plikten kallar! – en modern personalförsörjning av det civila försvaret (SOU 2025:6).

² Se s. 57 i betänkandet.

³ Se s. 2 i bilaga.

FRA har en viktig roll inom totalförsvaret både i freds- och krigstid. Under krigsförhållanden kommer FRA vara betydelsefull för Sveriges förmåga att skydda civilbefolkningen och Sveriges territoriella integritet mot främmande makt. Att det finns en effektiv signalspaningsverksamhet i försvarsunderrättelseverksamhet även i krigsförhållanden är därför av stor vikt och en ny lag om signalspaning i krig och krigsfara bereds för närvarande inom Regeringskansliet.⁴ FRA:s möjlighet att ha en planerad bemannad krigsorganisation har således stor betydelse för Sveriges förmåga i krigstid.

Det säkerhetspolitiska läget i Sverige innebär att efterfrågan och konkurrensen om personal inom totalförsvaret ökar. Mot bakgrund av det anser FRA att det finns behov av en närmare analys av hur de aktuella förslagen kan påverka andra aktörer inom totalförsvaret än Försvarsmakten, och dessa aktörers möjlighet att ha en planerad bemannad krigsorganisation – oavsett om verksamheten bedrivs inom det militära eller civila försvaret (eller båda).

Synpunkterna i övrigt följer betänkandets disposition.

15.10.2 En ny personalkategori för tidvis tjänstgörande civil personal bör införas

Utredningen föreslår att det införs en ny personalkategori för civil personal som ska tjänstgöra vid höjd beredskap och tidvis under grundberedskap. Den nya personalkategorin benämns *tidvis tjänstgörande civil personal* och ska ingå i Försvarsmaktens personalstyrka på samma vis som annan personal med deltidsengagemang och kunna ianspråkta med allmän tjänsteplikt. Utredningen föreslår vidare att *tidvis tjänstgörande civil personal* samtidigt ska kunna inneha en annan statlig anställning och ha rätt att vara ledig från denna vid viss tjänstgöring i Försvarsmakten.

Av betänkandet framgår att det saknas överväganden från Försvarsmakten om hur stort behovet av sådan *tidvis tjänstgörande civil personal* kommer att vara.⁵ Även om det saknas möjlighet att bedöma effekterna av en sådan föreslagen anställningsform ser FRA, med hänsyn till vad som hänförts inledningsvis, risker med förslaget vad gäller konkurrens om personal. FRA efterfrågar närmare resonemang och överväganden om hur förslaget kan komma att påverka möjligheterna för FRA, och andra delar av totalförsvaret, att bedriva sin verksamhet samt att ha en planerad bemannad krigsorganisation och hur det därmed kan påverka totalförsvaret i stort.

⁴ Utkast till lagrådsremiss Signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet – en modern och ändamålsenlig lagstiftning (Fö2024/01478).

⁵ Se s. 406 i betänkandet.

16.6.3 Fler verksamheter i Försvarsmakten där civilplikt får fullgöras

Utredningen föreslår att civilplikt bör kunna fullgöras i fler verksamheter i Försvarsmakten än de som anges under avsnitt B. i bilagan till förordningen om totalförsvarsplikt. Bilagan föreslås därför utökas med verksamheterna *it- och kommunikationsteknisk tjänst, cybersäkerhet* samt *övrig logistik*.

Avseende bedömningen att det finns behov av att civilplikten bör kunna fullgöras i fler verksamheter i Försvarsmakten vill FRA framhålla följande.

FRA ska ha hög teknisk kompetens inom informationssäkerhetsområdet och ska bl.a. stödja Försvarsmakten i verksamhet som avser utveckling och vidmakthållande av Försvarsmaktens cyberförsvarsförmåga.⁶ Inom FRA finns numera även det nationella cybersäkerhetscentret (NCSC) med uppgift att utveckla och stärka Sveriges samlade förmåga att förebygga, upptäcka och hantera antagonistiska cyberhot och andra it-incidenter.⁷ Om civilplikt utökas med verksamheterna it- och kommunikationsteknisk tjänst och cybersäkerhet ökar risken för konkurrens om personal vilket kan påverka FRA:s möjlighet att kunna fullgöra sitt uppdrag att bl.a. stödja Försvarsmakten inom dessa verksamheter. FRA anser att detta särskilt bör beaktas och att frågor om konkurrens om personal bör utredas noggrant innan det är möjligt att gå vidare med förslaget om att utöka listan med ovan nämnda verksamheter.

I detta ärende har generaldirektören Björn Lyrvall beslutat. I den slutliga handläggningen har också överdirektören Maria Diamant, C GD:s stab Marika Dagenbrink samt juristerna Kári Ólafsson och Malva Neander Tordai, tillika föredragande, (Chefsjuristens kansli/Rättsenheten), deltagit.

⁶ Förordning (2007:937) med instruktion för Försvarets radioanstalt 3 e och 4 §§.

⁷ Ibid. 4 a § och förordning (2025:237) om det nationella cybersäkerhetscentret vid Försvarets radioanstalt.

FRA

Dnr 2025FRA1733-3

Försvarets radioanstalt

Björn Lyrvall

Malva Neander Tordai

Sändlista

Internt FRA

GD

ÖD

C JUR

C GD:s stab

C KOM

AC

C JUR:s kansli/C Rätts